

Feladatlap

a Pais Dezső születésének 125. évfordulója alkalmából
meghirdetett vetélkedőhöz

A feladatlapot kérjük **könyvtárunkba eljuttani**, vagy a
javk@orso.dfmk.hu címre, tárgy megjelölésével visszaküldeni.

A leadási határidő: 2011. december 15.

Jó munkát kíván a József Attila Városi Könyvtár!

PAIS DEZSŐ EMLÉKVERSENY FELADATLAP

1) Mivel foglalkoznak az alábbi tudományok, tudományterületek? Melyik a kakukktojás és miért?

- Etimológia
- Morfológia
- Numizmatika
- Lexikológia
- Filológia

Kakukktojás:

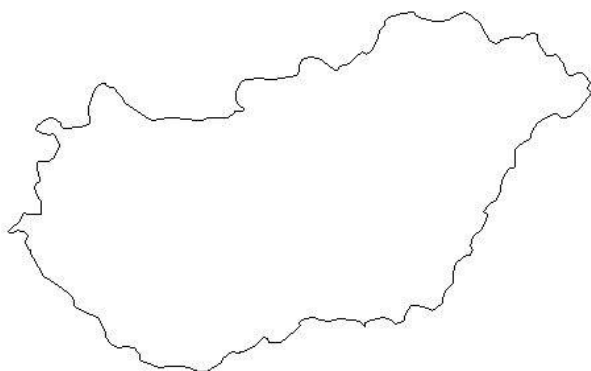
Indoklás:

(5+1+1 pont)

2) Pais Dezső mely tudományág képviselője volt, mely részterületekkel foglalkozott részletesebben? (min.3)

(4 pont)

3) Vaktérkép - Jelezzétek a térképen, mely városokban élt, fordult meg Pais Dezső! Melyik városban milyen tevékenységet végzett?

<i>Város</i>	<i>Tevékenység</i>

(12 pont)

4) Milyen jelentős változásokon esett át szülővárosa diákkorában? Húzd alá!

- Vasútállomás építése
- Megyeháza építése – ma Zala Megyei Bíróság épülete
- Gimnázium építése
- Villanytelep létesítése
- Az olai templom megépítése
- Arany Bárány Szálló építkezése

(4 pont)

5) Állítsátok időrendbe a Pais Dezső életével kapcsolatos eseményeket!

- Zalaegerszeg város díszpolgárává avatja
- Kossuth-díjjal tüntetik ki
- az MTA rendes tagjává válik
- felvételt nyer a budapesti Eötvös-kollégiumba
- a Magyar Nyelv című folyóirat szerkesztője lesz
- megtartja akadémiai beszédét, melyben elhangzik: „A tudomány kötelessége, hogy az élet előtt járjon.”
- az ELTE tanszékvezetője lesz

(7 pont)

6) Vezessétek vissza, milyen változatai voltak a Pais család nevének!

(4 pont)

7) Mi a „szeg” szavunk jelentése? Soroljatok fel 3 településnevet, amelyek nevükben hordozzák ezt a kifejezést! Van-e – s ha van, milyen - a Pais-családnak kötődése valamely településhez?

(6 pont)

8) Az alábbi díjak közül melyiket kapta meg Pais Dezső és mikor?

A többi díjat mely tudományág képviselői kaphatták/kaphatják ma is?

- Pulitzer-díj
- Nobel-díj
- Kossuth-díj
- Jászai-díj

(5 pont)

9) Kinek a szájából hangzottak el a következő híres mondatok?

- „...amit ifjú / s öreg/ szívekbe vetél, szerez az majd csírát bontani tért, felnövekedni időt”.
- „A tudomány az életért van, a mi életünk pedig legyen a tudományért”
- „Az idő az, ami nincs.”
- „...az arany, mely otromba hegyek belsejében, vagy folyók iszapjában, gyakran évezredekig fekszik rejtve, azonban értékét soha nem veszti el. Így van ez a boldog emléké hazafiakkal is, kik bár az igazak örök álmát alusszák már, de erényeik a későbbi nemzedék legszebb örökségét képezik...”

(4 pont)

10) Kit ismerhetett Pais Dezső az alábbi híres emberek közül?

- Arany János
- Keresztury Dezső
- Munkácsy Mihály
- Kodály Zoltán
- Bolyai Farkas

(3 pont)

11) Kik voltak és milyen kapcsolatban álltak a következő személyek Pais Dezsővel?

- Horváth János

- Keresztury Dezső

- Benkő Lóránd

- Suszter Oszkár

(8 pont)

12) Milyen nyelvészeti folyóiratok szerkesztésében vállalt szerepet Pais Dezső?

(3 pont)

13) Melyik az a folyóirat, amely nevében viseli a család nevének egyik alakját? Van-e köze valójában a családhoz ennek a lapnak?

(2 pont)

14) Mi köze van Pais Dezsőnek és pl. Pusztai Ferencnek a zalaegerszegi bírósághoz, annak épületéhez?

(2 pont)

15) Az alábbi mondatok egy 1598-ban kelt árszabásból származnak. Próbáljátok átírni őket mai nyelvezetre!

- tÿzenketh ezthendeösnek walo sarwth

- azzonÿembernek, leannak fekete chypelesth

- eöregh embernek walo zwr keöpenegheth

- egÿ allasba walo kettheös keötheöfeketh
- azzoniembernek walo feÿer keödmenth zepeth
- fekethe zatthÿan zarass czÿzmath

(13,5 pont)

16) Mely mai zalai települések nevét takarhatják a régi elnevezések?

- Rygalch
- Zepethnuk
- Sehtur

(3 pont)

17) Magyarázzátok meg a következő szavakat!

- Tosu
- Kruzsok
- Csarit
- Muagerisz
- táltos

(5 pont)

18) Soroljatok fel 3 olyan magyar nyelvemléket, amelyet Pais Dezső is tanulmányozott!

(3 pont)

19) Melyik karikatúra ábrázolja Pais Dezsőt?

Kit ismertek fel a többi rajzon, milyen területen alkottak ők maradandót?

1

2

3

4

5

1.
2.
3.
4.
5.

(9 pont)

20) Egy Pais Dezső- díjas szerző (akit 1992-ben díjaztak) könyvének borítóján találkozhattok a következő szavakkal. Keressetek szinonimákat ezekhez a szavakhoz! Ki a díjazott? Adjátok meg egy könyvének címét is!

- batka
- együgyű
- rőf
- latolgat
- agyafűrt

Díjazott neve, egy könyvének címe:

(17 pont)

21) Esszé – feladat

- A rendelkezésre álló ismeretek alapján készítsetek egy rövid (5-10 kérdéses) interjút Pais professzorral a főiskolai diáklapnak!

vagy

- Írjatok egy levelet (10-15 mondat) egy elsőéves barátotoknak – aki szintén nyelvészetet tanul – a Pais Dezső vizsgáján szerzett tapasztalataitokról, élményeitekről!

(15 pont)